

Лабораторна робота 7 Вибір формату видання, кегля шрифту і виду паперу для виготовлення дитячої літератури

Мета роботи: набуття практичних навичок вибору формату, кегля і виду паперу для виготовлення різного роду літератури:

- а) дитячої;
- б) художньої.

У результаті виконання лабораторної роботи студент має **знати:**

- визначення формату паперу;
- визначення формату видання;
- визначення формату сторінки складання і кегля шрифту;
- види паперу і його властивості;
- особливості використання паперу для різних видів літератури;

уміти:

- залежно від виду видання вибирати формати видання, кегль шрифту і вид паперу на це видання;
- обґрунтовувати вибраний варіант;
- вибирати варіант оформлення сторінки складання згідно з вибраним форматом видання.

7.1. Загальні відомості

Під час підготовки до виконання лабораторної роботи необхідно вивчити основні відомості, що стосуються цієї теми:

- ГОСТ 7.21-80. Підручники та навчальні посібники для 1-10-х класів загальноосвітньої школи. Видавниче оформлення та поліграфічне виконання. Технічні умови;
- ДСТУ 29-62002 - Видання для дітей. Поліграфічне виконання.

7.2. Порядок виконання лабораторної роботи

Лабораторна робота складається з двох частин – підготовчої і практичної.

7.2.1. Підготовча частина

Студенту необхідно вивчити теоретичний матеріал, що стосується цієї теми;

- обрати для себе певний вид видання (навчальний посібник або художню дитячу літературу) і в практичній частині дати йому характеристику
- визначитися з форматом видання, кеглем шрифту, форматом сторінки складання;
- обрати папір для виготовлення видання (в практичній частині назвати види паперу і основні характеристики) залежно від обраного виду.

Наприклад:

За віковою категорією читача видання поділяються на видання для дорослого читача і видання для дітей та юнацтва. У свою чергу, видання для дітей поділяються на дошкільні, видання для молодшого, середнього та старшого шкільного віку. І до кожного з цих видань існують певні вимоги як у виборі формату, шрифтового оформлення, так і у виборі паперу для друку видання.

Щоб книга виглядала гармонійно, необхідно, щоб формат сторінки складання був геометрично відповідним формату видання, а кожному формату видання відповідають один або декілька близьких один до одного форматів сторінок складання.

Формат сторінки складання визначається змістом книги, читацькою аудиторією та цільовим призначенням.

У процесі вибору гарнітури і кегля шрифту слід керуватися вимогами до шрифтів (естетичності, економічності, гігієнічності, виробничо-технічно-технологічними).

Під гігієнічністю шрифту слід розуміти його читабельність, а під час вибору шрифту для складання видання необхідно враховувати умови читання, ступінь підготовки читача (наприклад, вік).

Шрифти слід підбирати так, щоб зміст тексту читач швидко засвоював, мінімально втомлюючись.

Так, наприклад, для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку необхідні чіткі, прості за рисунком шрифти 12 – 16 пунктів, а для кваліфікованого читача – 8 – 10 пунктів, для довідників – шрифти 8 пунктів тощо.

З метою виготовлення видань для дітей слід вибирати папір, який використовується в офсетному друці, – офсетний, книжково-журнальний, не слід вибирати папір непрозорістю 91 %, а також високоглянцевий крейдований папір.

7.2.2. Практична частина

У процесі виконання лабораторної роботи після вибору виду літератури, формату видання, кегля шрифту, сторінки складання і виду паперу необхідно дати їм детальну характеристику:

- обґрунтувати правильність вибору сторінки складання, кегля шрифту і виду паперу;
- обґрунтувати вплив виду паперу на якість друку і читабельність видання;
- зробити висновки щодо засвоєння цієї теми.

7.3. Контрольні запитання

1. Які види видань ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
2. Охарактеризуйте вплив формату видання і сторінки складання на якість видання.
3. Назвіть види паперу. Дайте характеристику одному із них. Назвіть види паперу.
4. Дайте характеристику розмірним властивостям паперу.
5. Як впливає білизна паперу на якість друкарської продукції?
6. Як класифікується дитяча література?